

Korte studies in Mattheüs (114)

De Bergrede (19)

‘Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te breken; Ik ben niet gekomen om die af te breken maar te vervullen.’ (Mat 5:17).

In deze studie zullen we stilstaan bij ‘de wet en de profeten’. Dit is een uitdrukking die we in het nieuwe testament vaker tegenkomen en we zullen die in deze studie wat nader bekijken.

Mattheüs 5:17 is de eerste tekst waarin we de uitdrukking ‘de wet en/of de profeten’ tegenkomen en het is de eerste keer dat de Heere die gebruikt.

De tweede keer dat we ze horen uit de mond van de Heere is ook in de Bergrede.

‘Alles dan wat u wilt dat de mensen u doen, doet u hun ook zo, want dat is de Wet en de Profeten.’ (Mat. 7:12).

‘Dan’ wijst op een conclusie, een gevolgtrekking. Die komt uit het voorgaande. In dat voorgaande is het thema ‘bidden’ en de Heere zegt daar dat de Vader natuurlijk de goede gaven zal geven aan Zijn kinderen die daarom bidden.

‘Als u, die slecht bent, uw kinderen dan goede gaven weet te geven, hoeveel te meer zal uw Vader, Die in de hemelen is, goede gaven geven aan hen die tot Hem bidden.’ (Mat. 7:11).

Hieruit volgt dan Mattheüs 7:12; en als reden om te doen aan de mensen waarvan je zelf wilt dat ze jou doen geeft Hij ‘want dat is de Wet en de Profeten.’ Hierin ligt een diepere gedachte die waarschijnlijk aan veel van Zijn hoorders is voorbijgegaan en die ook dikwijls voorbijgaat aan mensen nu. Vaak wordt deze tekst als een leefregel gezien. Daar is in zichzelf niets mis mee, maar ik vraag me wel af in hoeverre iemand daaraan kan voldoen. Als je jezelf naast deze leefregel legt, kan je jezelf dan een hoog cijfer geven, of op zijn minst een voldoende?

We zullen echter een andere kant op proberen te denken. De Heere zei in dezelfde rede, waarin deze tekst voorkomt dat Hij gekomen was om de wet en de profeten te vervullen; om die vol te maken. De Vader geeft de goede gaven aan hen die tot Hem bidden. Hoe brengen we deze twee dingen bij elkaar?

Als de wet en de profeten zijn: ‘alles dan wat u wilt dat de mensen u doen, doet u hun ook zo’, en als de Heere zegt dat Hij de wet en de profeten kwam vervullen, dan geldt dat dus ook hiervoor. Sterker nog, dit had Hij waarschijnlijk al in gedachten toen hij 5:17 uitsprak.

Hij is de goede Gave van de Vader. Als zodanig maakt Hij de wet en de profeten vol. Als er Eén was Die deze leefregel voor honderd procent kon volbrengen dan was Hij het. Hij kwam als een offergave. Hij leefde Zijn leven voor anderen. Hij gaf Zijn leven voor Zijn volk. Hij leed en stierf opdat anderen gelukkig zouden zijn en leven, eeuwig leven. In dat licht bezien begrijpen we Mattheüs 7:12 iets anders. ‘Alles wat u wilt dat u de mensen doen, doet u hun ook zo.’ Dat betekent in de uitleg van de Heere Zelf dat we onszelf volledig voor een ander over moeten hebben en niet alleen voor degenen die ons lief en dierbaar zijn. Het geluk en het leven van de ander op het oog hebben. Want dat is de wet en de profeten.

Als toepassing voor onszelf kunnen we hier Fillippenzen 2:5 naast leggen.

‘Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was.’ (Fil. 2:5).

En wat die gezindheid was, kan je in de volgende verzen lezen.

Hieraan gekoppeld is de vierde keer – de derde keer staat in 11:13 – dat we de wet en de profeten in Mattheüs tegenkomen.

‘Jezus zei tegen Hem: U zult de Heere, uw God liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten.’ (Mat. 22:37-40).

De derde keer in Mattheüs duidt erop dat er met de komst en de prediking van Johannes een nieuwe fase was aangebroken in de ontwikkeling van het Koninkrijk.

‘En van de dagen van Johannes de Doper af tot nu toe wordt het Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en geweldenaars grijpen het. Want al de Profeten en de Wet hebben tot Johannes geprofeteerd.’ (Mat. 11:12, 13).

En lees ook Lukas 16:16:

‘De Wet en de Profeten zijn er tot Johannes. Vanaf die tijd wordt het Koninkrijk van God verkondigd en ieder doet het geweld aan.’¹ (Luk. 16:16).

We besluiten deze studie met Lukas 24:44 en dan zijn we weer rond bij Mattheüs 5:17. Hierin wordt ons uitgelegd wat dit ‘vervullen’ of ‘vol maken’ betekent.

‘En Hij zei tegen hen: Dit zijn de woorden die Ik tot u sprak toen Ik nog bij u was, dat alles vervuld moest worden wat over Mij geschreven staat in de Wet van Mozes en in de profeten en in de Psalmen.’ (Luk. 24:44).

Christus wordt zichtbaar in de Tenach, de wet, de profeten en de geschriften. De Tenach wordt zichtbaar in haar ware aard in Christus, de Messias van Israël. We herkennen de Messias omdat Hij de Tenach heeft vol gemaakt en we beginnen de Tenach te begrijpen omdat Hij die heeft volgemaakt.

¹ Aan dit ‘geweld doen’ zullen we te zijner tijd aandacht besteden.